Хрватска нема никакав правни основ да тражи ратну одштету од Србије, потврдило је за "Блиц" више угледних стручњака за међународно право. Једино што власти у Загребу могу да ураде је да наш напредак ка ЕУ директно условљавају исплатом новца, али и то би могло да буде краткорочно.

У хрватском Сабору пре неколико дана усвојен је Закон о правима хрватских бранитеља из домовинског рата, који се Србије не би можда толико ни тицао да у њему није означена као држава агресор. Како је најављено, баш захваљујући тој формулацији званични Загреб затражиће исплату од чак 40 милијарди евра ратне одштете, што су најавили посланици три највеће хрватске странке - ХДЗ, СДП и Мост.

И то није једини аргумент на који ће се Хрватска позвати. Како су писали и тамошњи медији, репарација се помиње у Споразуму о нормализацији односа Хрватске и тадашње Југославије, који је потписан 1996. године. У члану седам тог документа наводи се да ће у року од шест месеци од његовог ступања на снагу, две државе склопити нови споразум о надокнади за сву уништену, оштећену или несталу имовину, као и да ће у року од 30 дана бити састављена комисија која ће се тиме бавити.

Хрватска Државна ревизија направила је и попис и процену ратне штете за период од 1990. до 1999. године и, како су извештавали хрватски медији, она износи 65 милијарди марака, односно 32 милијарде евра.

Дачић: Можда само могу да нас блокирају у ЕУ, али и то је питање

Да ли Хрватска има шансе да преко међународних судова наплати ратну одштету од Србије? Ако не правно, на који начин може?

Ивица Дачић, министар спољних послова Србије, наводи за "Блиц" да споразум о надокнади за уништену имовину никада није склопљен, па да им тако он ни не може послужити као основ за репарацију.

- Такође, Хрватска није испунила бројне одредбе из Споразума о нормализацији односа, а у коме се и помиње склапање новог споразума о надокнади штете. Загреб се обавезао на слободан и сигуран повратак избеглица, враћање у посед њихове имовине, као и исплату правичне надокнаде за њу. Ништа од тога Хрватска није урадила - каже Дачић.

Он додаје да Загреб можда може политички да нас условљава на путу ка ЕУ, али и да је то под знаком питања.

- Знате, они сада имају озбиљне проблеме - закључује српски шеф дипломатије.

Милисављевић: Агресију не познају међународни судови

Да правно Хрватска нема никаквих изгледа, сматра и професор међународног права на Правном факултету у Београду Бојан Милисављевић. Он за "Блиц" каже да им за наплату ратне одштете неће ништа значити то што су Србију у Закону о бранитељима означили као агресора.

- Хрватска је дуго размишљала какав поступак ће да покрене против Србије. За агресију нису могли да нас туже, јер не постоји конвенција која је то дефинисала. О томе је по свом нахођењу одлучивао Савет безбедности. То кривично дело постоји пред Међународним кривичним судом, али измене статута нису ступиле на снагу и кад ступе важиће само за оне који ту измену прихвате, што наравно Србија неће учинити - објашњава Милисављевић.

Он даље наводи да се Загреб не може позвати ни на Споразум о нормализацији односа, јер није потписан нови документ којим би се регулисала питања надокнаде за оштећену имовину.

- Хрватска нема начин да добије одштету од Србије. То је више прича за унутрашњу политичку употребу - сматра Милисављевић.

"Блиц" је контактирао још неколико стручњака за међународно право и њихов став је да судски Хрватска не може да добије Србију, између осталог и због тога што ниједан суд није утврдио нашу кривицу за рат. Такође, Хрватска није испунила низ препорука које је дао УНХЦР, а које су везане за повратак избеглица и повраћај њихове имовине.

На руку јој не иде ни то што је тужила Србију за геноцид пре Међународним судом правде и та тужба је одбачена.

Блокада не путу ка ЕУ није немогућа, али...

Није, међутим, искључено, чак је вероватно, да нас Хрватска блокира у евроинтеграцијама, поготово што је то већ радила. Како је "Блиц" писао, прошле године у јулу, када је на дневном реду било отварање поглавља, званични Загреб је захтевао да се у преговоре са ЕУ уврсти питање репарације.

Ипак, од тога се након неколико месеци одустало јер су европски званичници одбијали да се то билатерално питање Београда и Загреба уопште разматра на путу Србије ка ЕУ.

- Званичници у Бриселу били су бесни када су чули нови услов Загреба. Питања репарације нема нигде у европском праву и оно се евентуално може појавити у споразуму две земље о прекиду рата. Хрвати су тражили да се обештете жртве рата и реши питање несталих. Није се наводила конкретна сума - рекао је тада добро обавештени извор "Блица".

Тада је велику улогу у деблокади Србије имала немачка канцеларка Ангела Меркел, која је на једној радној вечери пред свима укорила тадашњег министра спољних послова Хрватске Мира Ковача. Убрзо након тога власти у Загребу гласале су за отварање нових поглавља Србији.

(Блиц)